

DEN NORSKE KIRKE

Grimstad kirkelig fellesråd

Odden 1
4876 Grimstad
Org. nr: 976 992 059
Tlf.: +47 37 09 01 00
Faks: +47 37 09 01 01

Grimstad kommune
Rådhuset
4898 Grimstad

11. oktober 2018

BUDSJETT OG HANDLINGSPROGRAM.

Vi oversender med dette Grimstad kirkelige fellesråds forslag til kommunalt drifts- og investeringstilskudd for 2019, samt handlingsprogram for perioden 2019 - 2022.

1. SAMMENDRAG.

Grimstad kirkelige fellesråd søker Grimstad kommune om

- a) driftstilskudd i 2019 stort, kr. 16 984 000.
- b) investeringstilskudd i 2019 stort, kr. 10 225 000, som er fordelt med kr. 5 200 000 til formål «Alle trossamfunn» og kr. 5 025 000 til formål «Den norske kirke». I tillegg til dette beløpet søkes videreført et årlig ikke-øremerket investeringstilskudd på kr. 400 000.

PRIORITERING.

PRIORITERINGSREKKEFØLGE I INVESTERINGSBUDSJETTET:

For «nye» ikke-igangsatte investeringer har fellesrådet vedtatt denne prioriteringen:

- 1. Vannslukkeanlegg i Fjære kirke
- 2. Arkitektkonkurranse for nye Fevik kirke
- 3. Overflatebehandling av Grimstad kirkekirke
- 4. Etablering av felles, nasjonal IKT-plattform i Den norske kirke

BESØKSADRESSE:
Odden-senteret Grimstad
3. etasje

POSTADRESSE:
Odden 1
N – 4876 Grimstad

BANKGIRO:
3000 27 27761

E-post:
post@grimstad.kirken.no

Hjemmeside:
www.grimstad.kirken.no

2. DRIFTSTILSKUDD.

2.1 Personalkostnader.

Den årlige deflatoren for justeringen av driftstilskuddet til Den norske kirke har de senere årene ikke fullt ut kompensert for den faktiske pris- og lønnsveksten, som påvirkes bl.a. av:

- De årlige tariffavtalene
- Ansiennitetsopprykk
- Lønnsglidning som følge av ubalanse mellom kirkens lønnsnivå og markedslønn
- Den såkalte «reguleringspremien» i tjenestepensjonsordningen, som økte i 2018 med ca. kr. 250 000 i forhold til året før.

Driftstilskuddet søkes oppjustert med kr. 300 000 fra 1.1.2019 for å kompensere for etterslep som følge av faktisk pris- og lønnsvekst.

2.1.1 Reversering av bemanningsreduksjon – gjenopprettelse av diakonstilling.

Innenfor trosopplæring finansieres 1,25 årsverk gjennom privat givertjeneste. Likevel måtte Fellesrådet nedbemanne med ett årsverk med virkning fra 1.1.2017 for å dekke inn ubalansen mellom driftskostnader og inntekter.

Menighetsrådene i Eide, Landvik, Fjære og Grimstad har alle gjort vedtak om å henstille til kommunestyret om å bevilge kr. 850 000 i pr. år fra annet halvår 2019 til en diakonstilling. Selv om Grimstad for mange er en flott by å bo i, sliter noen med levekårsutfordringer og en vanskelig livssituasjon, av og til i kombinasjon med rus, psykiske helseplager og/eller ensomhet. Sørlandet og Grimstad har sin del av en «elendighets»-statistikk. En diakon vil være en investering i å komme bedre ut på den statistikken.

Menighetene i Grimstad har frivillige diakoniutvalg. En diakon vil forsterke det diakonale nettverket og utløse innsats fra mange frivillige. Mange frivillige har «interesse og ønske om bidra med diakonal omsorg», og en menighetsdiakon har stort potensial for å rekruttere og mobilisere disse. Et eksempel på diakonalt omsorgsarbeid er frivillige besøksgrupper. En diakon kan bidra med å:

- Bygge nettverk mellom ulike sosiale tiltak i kommunen, både private og kommunale
- Forebygge og iverksette preventive tiltak i forhold til sykemeldinger og uførhet. Dette gir lavere kostnader for samfunnet.
- Bistå ved samlivsbrudd; lindre smerte og håndtere sosial dysfunksjonalitet (samhandlingsproblemer i familien).
- Være brobygger i forhold til religiøse behov. De mange flyktningene i Grimstad ønsker å styrke sine religiøse møtesteder. Diakonen vil kunne styrke interreligiøse relasjoner. Dette kan forebygge mulige spenninger i ulike religiøse grupperinger i kommunen.
- Være en ressurs for kommunens frivillige Natteravnstjeneste.

En menighetsdiakon har spesielle forutsetninger for å gi omsorg til mennesker i nød, i kombinasjon med å møte de åndelige behov. Fellesrådet tror at en diakonstilling er en god investering for Grimstad kommune. Personal- og driftskost for en diakonstilling er beregnet til kr. 850 000 pr. år, men vil sannsynligvis kunne utløse et stort antall frivillige timeverk. Siden diakonen først skal rekrutteres og utvelges, foreslås en ramme på kr. 400 000 i 2019-budsjettet.

2.2 Beregning av kommunalt driftstilskudd i 2019.

Beregningen av det kommunale tilskuddet bygger på netto driftstilskudd for 2018 justert for lønns- og prisvekst og opprettelse av en ny diakonstilling fra annet halvår 2019.

<i>Budsjettpost</i>	<i>Beløp i NOK</i>
Bevilget driftstilskudd for 2018	15 840 000
+ Deflator-regulering (2,8 %)	444 000
+ Kompensasjon for historisk lønns- og prisvekst	300 000
+ Diakonstilling (1/2 år)	400 000
Forslag til kommunalt driftstilskudd i 2019	16 984 16 699 000

Fellesrådet budsjetterer med å selge tjenester ved kirkegårdene for kr. 1 700 000 i 2019. Sum driftskostnader for kirkegårdene er beregnet til kr. 5 200 000. Netto driftskostnader for kirkegårdene etter fradrag av eget salg av tjenester, blir dermed kr. 3 500 000.

Det er kun netto driftskostnader som er inneholdt i budsjettforslaget om et kommunalt tilskudd på kr. 16 984 000 i 2019. I henhold til avtale vil Grimstad kirkelige fellelsråd refundere merverdiavgift for kjøpte varer og tjenester til Grimstad kommune.

3. HANDLINGSPROGRAM FOR 2019.

Del I: Formål «Alle trossamfunn» (kirkegårder og kapeller).

3.1 *Effektivisering av kirkegårdsareal. Behov for nye arealer. Årlig kapitalbehov.*

Høsten 2018 er opprettingsarbeidene for samtlige 18 gravfelter på Fjære kirkegård, fem gravfelt på Eide kirkegård, 15 gravfelt på Landvik nedre og 11 gravfelt på Landvik øvre kirkegård fullført. De nye gravplanene har frigjort plass til rundt 300 nye graver. Prosjektet har tatt fem år å gjennomføre og har kostet 3,4 millioner kroner. Opparbeidelse av et nytt gravfelt med tilsvarende kapasitet, ville ha kostet mellom seks og sju millioner kroner ifølge nasjonale erfaringstall. I tillegg kommer gevinsten av redusert arealbehov.

Kun Grimstad kirkegård på Frivoll gjenstår i dette prosjektet. Prosjektgruppen kan gjennomføre reguleringsarbeidene på denne kirkegården i løpet av 2019 og 2020. Prosjektgruppen har hittil overholdt prosjektplanen og tidsplanen. Det er viktig for fellestrådet at denne reguleringen blir fullført. Foreløpige beregninger viser at ca. 200 nye graver kan frigjøres på Grimstad kirkegård i løpet av disse to årene. Investering i 2019 og 2020: kr. 700 000 pr. år.

Hensikten med prosjektet er å utnytte eksisterende kirkegårdsareal på en optimal måte, gi kommunen tid til å regulere og erverve nye arealer i tillegg til å fremskaffe nye graver til en pris som er lavere enn kostprisen for å opparbeide nytt kirkegårdsareal. Gravplanprosjektet er også et miljøprosjekt i den forstand at kirkegårdene blir mer arealeffektive og behovet for å båndlegge nye arealer reduseres.

I løpet av handlingsplanperioden er det imidlertid påkrevet at kommunen erverver og regulerer areal til å utvide kirkegården på Landvik slik at nytt gravfelt på Landvik nedre kirkegård kan tas i bruk fra 2023.

3.2 *Kirkegårdsutvidelse i Fjære og i Skarsdalen.*

Kirkegårdsutvidelsen på Fjære er ferdig prosjektert. Utvidelsen antas å dekke behovet for nye graver på Fjære frem mot 2035 - 2040. Gjenstående kapitalbehov er anslått til 9 millioner kroner. Det foreslås avsatt fire MNOK i 2019 og fem MNOK i 2020. Kapitalbehovsberegningen er inneholdt i de gjennomførte prosjekteringsarbeidene. Konkurransen om oppdraget utlyses tidlig på nyåret.

Kommunen utreder et alternativ for å etablere ny gravlund i Skarsdalen på Fevik for å sikre det langsiktige behovet for gravplasser i Fjære.

3.3 *Maskiner og utstyr ved kirkegårdene.*

Kommunens investeringsprogram inneholder et fast, årlig beløp på kr. 240 000 til å anskaffe nye kirkegårdsmaskiner og utstyr til kirkegårdene. Det er imidlertid et økende behov for å fornye og oppgradere maskinparken, og det foreslås å øke den årlige bevilgningen med 25 % til kr. 300 000 pr. år (inkl. mva.).

3.4 Overgang til nasjonal IKT-plattform for Den norske kirke.

Den norske kirke har gjennom Kirkepartner AS utviklet en nasjonal IKT-løsning som «Retts-subjektet Den norske kirke», Kirkerådet og de største fellestrådene har sluttet seg til. Flytting av data og systemer, samt etablering på ny plattform, har en oppstartpris på kr. 200 000. Løsningen gir tilgang til et bransjetilpasset saksbehandlingssystem, Noark-basert system for elektronisk journalføring som er godkjent av Riksarkivaren, felles plattform for de kirkelige fagsystemene og overgang til Den norske kirkes valgte økonomistyringssystem, X-ledger.

3.5 Beregning av kommunalt investeringstilskudd i 2019 til formål «Alle trossamfunn».

Budsjettpost 2019 «alle trossamfunn»	Beløp i NOK
Nye gravplaner for Grimstad kirkegård, Frivoll	700 000
Opparbeidelse av nye gravplasser på Fjære	4 000 000
Maskiner og utstyr ved kirkegårdene	300 000
Nasjonal IKT-plattform for Den norske kirke	200 000
= Investeringer til formålet "alle trossamfunn" i 2019	5 200 000

Del II: Formål "Den norske kirke": Kirkebygg og menigheter.

3.6 Vanntåkeanlegg i Fjære kirke.

Riksantikvaren har godkjent den gjennomførte forstudien og bevilget kr. 800 000 ekskl. mva. til å installere vanntåkeanlegg i Fjære kirke. Kapitalbehovsberegningen fra forstudien summerer seg til kr. 2 300 000 ekskl. mva. Differensen på 1,5 mill. kr. ekskl. mva. må egenfinansieres.

3.7 Arkitektkonkurranse – Fevik nye kirke

En arkitektkonkurranse vil avklare utnyttelse av tomtearealet og gi grunnlag for reguleringsendringer. Dessuten vil tegninger og modeller av det nye kirkebygget gi grunnlag for arbeidet med innsamling av nødvendig egenkapital. Arkitektkonkurransen er beregnet å koste 1,5 MNOK ekskl. mva.

3.8 Vedlikeholdsprogram for kirkene.

I 2018 er det tretten år siden Grimstad kirke ble overflatebehandlet. Dette kirkebygget bør overflatebehandles nå for å unngå kostbare reparasjoner og utbedringer. Kapitalbehovet på 1,25 MNOK omfatter rigg og stillas, vask av hele bygget, reparasjon av råteskader, annet forarbeid på overflater og vinduer, sikring av løse takstein og to strøk maling på alle overflater.

3.9 Overgang fra oljekjel til elektrokjel i mulig kombinasjon med bergvarme i Grimstad kirke.

Grimstad kirke har oljefyring. Fellestrådet er kjent med at Grimstad kommune arbeider med en plan for å fase ut oljefyring i alle kommunale bygg. Grimstad kirke er med i denne planen. Fellestrådet har derfor ikke gjennomført kapitalbehovsberegning for en slik overgang, men avventer innspill fra Grimstad kommune. I tilknytning til utfasingen av oljefyringen bør det vurderes å etterisolere taket i Grimstad kirke.

Budsjettpost 2019 «kirkebygg og menigheter»	Beløp i NOK
Installasjon av vanntåkeanlegg i Fjære kirke ¹	1 875 000
Arkitektkonkurranse «Nye Fevik kirke»	1 900 000
Reparasjon og overflatebehandling av Grimstad kirke	1 250 000
= Investering til formålet "kirke og kirkegård" i 2019	5 025 000

Budsjettpost 2019	Beløp i NOK
«Ikke øremerket» investering til kirke og kirkegård i 2019	400 000

Alle tall er oppgitt inkl. mva.

HANDLINGSPLAN 2020 - 2022.

Del I: Formål «Alle trossamfunn» (gravplasser og kapeller).

3.10 Effektivisering av kirkegårdsareal.

Arbeidene med nye gravplaner for Grimstad kirkegård på Frivoll planlegges fullført i løpet av 2020. Kapitalbehov i 2020: kr. 700 000.

3.11 Kirkegårdsutvidelse på Fjære.

Arbeidet med kirkegårdsutvidelse på Fjære fortsetter i 2019 og avsluttes i løpet av 2020. Kapitalbehovet i siste år av anleggsperioden er anslått til fem MNOK.

3.12 Kunstnerisk utsmykning i Grimstad kapell.

Fellesrådet ønsker å fullføre den kunstneriske utsmykningen av Grimstad kapell etter planforslag fra Kjell Nupen. Når disse arbeidene er fullført, vil gravferdshandlingene kunne gjennomføres uten skjemmende innsyn. Kapellet vil også få en helt annen verdighet, noe som vil ha betydning for de mange av kommunens innbyggere som besøker kapellet. Installasjon av glassmalerier og nye vinduer i kapellet er kalkulert til kr. 1 250 000 inkl. mva.

Arbeidene foreslås gjennomført i 2022.

3.13 Opparbeidelse av ny parsell for «andre tros- og livssynssamfunn».

En bestemmelse i den nye Gravferdsloven stiller krav til tilrettelegging av gravplasser for «andre tros- og livssynssamfunn». I dag kjøpes gravplasser av Arendal kirkelige fellesråd.

Fellesrådet foreslår å opparbeide ett felt ved Landvik Øvre kirkegård. Grimstad kommune må budsjettere kostnader for reguleringsplan og erverv av denne parsellen. Planarbeidene for det nye feltet inklusive flytting av en port er beregnet å koste kr. 250 000 i 2020 og kr. 150 000 i 2021.

¹ Riksantikvaren har bevilget kr. 800 000 ekskl. mva. Sum kapitalbehov er kr. 2 300 000 ekskl. mva.

3.14 Kirkegårdsutvidelse ved Landvik nedre kirkegård.

Til arbeidene med kirkegårdsutvidelse ved Landvik nedre kirkegård foreslås investert 5,3 mill. kroner mellom 2021 og 2022. Til prosjektering avsettes kr. 300 000 i 2020 og deretter kr. 2 500 000 i 2021 og 2022. Kapitalbehovsberegningen er forbundet med usikkerhet. Kirkegårdsutvidelsen forutsetter at kommunen regulerer og erverver tomteareal. Det gjennomførte reguleringsarbeidet med nye gravplaner for Landvik kirkegård har frigjort et tilstrekkelig antall ledige graver til å dekke behovet frem til 2023. På det tidspunktet vil kirkegården være «full», og nytt areal må innen den tid være opparbeidet.

Del II: Formål Den norske kirke: Kirkebygg og menigheter (2020 – 2022).

3.15 Antikvarisk restaurasjon av kirkebenker og kirkeinventar i Fjære kirke.

Arbeidet med å restaurere kirkebenker og –inventar i Fjære kirke er igangsatt og er finansiert av statlige sysselsettingsmidler. Fellesrådet foreslår at det bevilges kr. 750 000 i 2020 og 2021 for å ferdigstille restaureringsarbeidet.

3.16 Brannsikring.

Vannslukkeanlegg og rømningsveier er viktige tiltak for å forhindre at liv går tapt og at umistelige kirkebygg og –interiør blir ødelagt i brann. Vanntåkeanlegg er sannsynligvis rimeligere enn sprinkelanlegg og langt mer skånsomt for å forhindre skader på kirkelig interiør og inventar.

Forstudier er nødvendig for å kunne foreta en kapitalbehovsberegning.

Anslaget pr. kirkebygg er: Eide Kirke, 1,4 MNOK, Landvik kirke 1,9 MNOK og Grimstad kirke 2,8 MNOK. Grimstad kirke prioriteres først og foreslås gjennomført i 2020 etterfulgt av Eide og Landvik kirker i 2021.

Installerte vannslukkeanlegg i Grimstads kirkebygg gir en årlig rabatt i brannforsikringspremien på kr. 25 000.

3.17 Vedlikeholdsprogram for kirkene.

Landvik kirke har behov for utvendig overflatebehandling. Det er nylig gjennomført restaureringsarbeider av kirketårnet finansiert av «sysselsettingsmidler». Kapitalbehovet for å utføre reparasjon, forarbeider og maling av resten av bygget og vinduene i 2020 anslås til kr. 600 000.

Vennlig hilsen
Grimstad kirkelige felleståd

.....
Jan Ivar Strømsodd
kirkesjef